

บทคัดย่อ

รายงานผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 43 คน 2) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับรางวัลหรือมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 5 คน ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลการจัดการเรียนรู้ด้านภาษาไทย จำนวน 5 คน ครูที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) จำนวน 2 คน 3) พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 7 คน 4) พัฒนาทีมพื้นที่ (Area Team) ในการส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 43 คน พัฒนาทีมหลัก (Core Team) จำนวน 5 คน และทีมพื้นที่ (Area Team) จำนวน 15 คน และ 5) เสริมสร้างการพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) และแนวทางพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 43 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน ทีมพื้นที่ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามออนไลน์โดยการใช้รูปแบบ Google Form 2) แผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 43 แผน 3) แบบสัมภาษณ์ครุต้นแบบหรือครูที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภาษาไทย 4) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นเรียน 5) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 6) แบบประเมินคุณภาพของ

นวัตกรรม 6) คู่มือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 7) แบบประเมินความรู้ทั่วไป Pre-test ,Post – test มีค่าความเชื่อมั่น 0.82 8) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม Open Class และ 9) แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าที (t-test) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ในภาพรวมพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ในภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนนำเทคนิคการสอนอ่านขั้นสูงบันได 6 ขึ้นไปใช้ในระดับมากที่สุด

3. ผลการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ได้คู่มือการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ประกอบด้วย 7 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ส่วนที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง ส่วนที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนที่ 5 ตัวอย่างองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ส่วนที่ 6 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง และส่วนที่ 7 เครื่องมือในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) มีผลการประเมินคุณภาพของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการพัฒนาทีมพื้นที่ (Area Team) และทีมหลัก (Core Team) ในการส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ผ่านกระบวนการศึกษาชั้นเรียน (Plan-Do-See) พบว่า บทบาทและความสามารถของทีมเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5. ผลการเสริมสร้างการพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) และแนวทางพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ผลการจัดกิจกรรม Open Class และการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มีความจำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง มีผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาการจัดการเรียนรู้,สมรรถนะการอ่านขั้นสูง,โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community : SLC)

Abstract

This research report examines the development of Thai language teachers instructional management to enhance advanced reading competency among lower secondary school students at educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, based on the School as Learning Community (SLC) concept. The study objectives were: 1) to investigate the current state of instructional management by Thai language teachers for developing advanced reading competency among lower secondary students at educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, following the School as Learning Community approach, with 43 Thai language teachers at the lower secondary level serving as the target group; 2) to examine the instructional management processes of Thai language teachers for developing advanced reading competency at the lower secondary level, with the target group comprising 5 award-winning Thai language teachers or those with excellent practices, 5 teachers who received awards for Thai language instructional management, and 2 teachers implementing the School as Learning Community approach; 3) to develop instructional management innovations for Thai language teachers to enhance advanced reading competency among lower secondary students at educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, based on the School as Learning Community concept, with 7 experts in instructional process management and Thai language teaching serving as the target group; 4) to develop an Area Team to promote and support Thai language teachers according to the School as Learning Community approach, with the target group consisting of 43 lower secondary Thai language teachers, 5 Core Team members, and 15 Area Team members; and 5) to strengthen school development as a learning community through collaborative learning processes and approaches to developing schools as learning communities, with the target group comprising 43 lower secondary Thai language teachers from educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, 43 school administrators, and 15 Area Team members.

The research instruments included: 1) an online questionnaire using Google Forms; 2) 43 lesson plans for developing advanced reading competency by Thai language teachers at the lower secondary level; 3) interview forms for model teachers or those with excellent Thai language teaching practices; 4) classroom instructional observation forms; 5) group discussion recording forms; 6) innovation quality assessment forms; 7) training workshop manuals; 8) general knowledge assessment forms for pre-test and post-test with a reliability coefficient of 0.82; 9) satisfaction assessment forms for Open Class activity participants; and 10) questionnaires to gather policy recommendations for developing instructional management processes. Statistics used for quantitative data analysis included percentages, means, standard deviations, Index of Item-Objective Congruence (IOC), and t-tests. Qualitative data were analyzed using content analysis.

Research Findings

1. Current State of Instructional Management. The investigation of instructional management by Thai language teachers for developing advanced reading competency among lower secondary students at educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, following the School as Learning Community approach, revealed that overall, the instructional management practices for developing advanced reading competency at the lower secondary level were at a moderate level.

2. Instructional Management Processes. The examination of instructional management processes by Thai language teachers for developing advanced reading competency at the lower secondary level in educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4, based on the School as Learning Community concept, found that teachers predominantly employed the 6-Step Ladder technique for teaching advanced reading at the highest level.

3. Development of Instructional Management Innovation. The development of instructional management innovation for Thai language teachers to enhance advanced reading competency among lower secondary students at educational opportunity expansion schools under the Khon Kaen Primary Educational Service

Area Office 4, following the School as Learning Community approach, resulted in a manual for promoting instructional management by Thai language teachers to develop advanced reading competency at the lower secondary level according to the School as Learning Community concept. The manual comprises 7 sections: Section 1 - Introduction; Section 2 - Guidelines for driving the development of Thai language teachers' instructional management to enhance advanced reading competency; Section 3 - Reading comprehension using the 6-Step Ladder technique to develop advanced reading competency; Section 4 - The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (2008) (Revised Edition B.E. 2560/2017): Thai Language Learning Area; Section 5 - Examples of lesson plan components in designing instruction according to the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (2008); Section 6 - Supervision and monitoring of advanced reading competency development implementation; and Section 7 - Tools for implementing the School as Learning Community development process. The overall quality assessment of the instructional management innovation was at the highest level.

4. Development of Area Team and Core Team. The development of the Area Team and Core Team to promote and support Thai language teachers according to the School as Learning Community approach through the Lesson Study process (Plan-Do-See) revealed a significant increase in the teams' roles and capabilities, with collaborative learning and continuous professional development occurring throughout.

5. Strengthening School Development as a Learning Community. The enhancement of school development as a learning community through collaborative learning processes and approaches to developing schools as learning communities found that the results of Open Class activities and policy recommendation studies indicated a necessity to develop schools as learning communities using collaborative learning processes. The overall satisfaction assessment for participation in activities was at the highest level.

Keywords: Instructional management development, Advanced reading competency, School as Learning Community (SLC)